

Prusu Lietuviai atsimete nuo Vokiečių ir vienijasi su Lietuva.

PORTUGALIJOS PREZIDENTAS NUŠAUTAS.

Bolševikai su kyniečiais naikina Estoniją.

VIESIEMS „ZVAIGZDES“ SKAITYTOJAMS IR PRIETELIAMS LINKIME LINKSMU KALEDU.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on December 19 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

PORTUGALIJOS PREZIDENTAS NUŠAUTAS.

Londonas, 15 d. gruod. — Dr. Sidonio Paes, Portugalijos prezidentas tapo nušautas mirtinai prieš pusiaunaktį subatoje tulo žmogūdzio, kuomet ans buvo gelžkelio stotyje Lisboneje, belaukdamas traukinio.

Raportai iš Lisbonos sako jį tapus peršautu trimis kulkomis. Prezidentas Paes pasimirė į kelias minutes po tam.

Prezidento užpuolikas vardu Jeetne, tapo minios nužudytas.

Dr. Sidonio Paes vadovavo pasekmingai maištą prieš Costa'os valdžią Portugalijoje 1917 m. gruodžio mėn. ir apėmė vietą kaip laikinės valdžios prezidento pereiną 9 d. gruod.

Pereiną balandžio mėn. jis tapo tame ofise patvirtintas tiesioginiu visatiniu balsavimu, kas buvo skaitoma kaip vidutiniųjų, su kuriais prezidentas Paes ėjo išvien, pergalė. Vienu pirmiausių prezidento žingsnių tai buvo rūpinimasis suartinti šalį su Bažnyčia, kuri buvo sistematiškai persekiojama nuo pat respublikos įsteigimo pradžios. Pastaruoju buvo paskelbta, kad jau net diplomatiniai santikiai su Vatikanu tapo surengti.

Dėlei jo taikos politikos ir pastangų, kad daugiau Portugalija prisidėtų prie karės, jis buvo neapkenčiamas radikalų, kurie, nors neturi politinės kontrolės, visgi da labai drūtas faktorius Lisboneje.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on December 19 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

BOLSEVIKAI TURI 1.000.000 KAREIVIŲ.

Kynai padeda rusų valkatoms plėsti Esthoniją.

Londonas, 17 d. gruod. Kaikurie laikraščiai šįvakarą pažymi bolševikų armiją kaip „3.000.000 vyrų.“

Depeša iš Christianios sako, kad vertelkos, kurie tik ką sugrįžo iš Rusijos, tvirtina bolševikus turint armiją arti milijono vyrų. Tokia skaitlinė, nors čia skaitoma stebėtina, tečiaus patikrinimo jai trūksta.

Yra žinia, kad talkininkai dabar apsistoję ant Baltųjų ir Judųjų jurių pakraščių, kad Britanijos karės laivai stovi Suomijos įlankoje, kad did. kunigaikštis Nikolajus būk vadovaujas kontrerevoliuciją pietryčiuose ir kad bolševikų valdžia rengiasi persikraustyti į Nižni-Novgorodą. Padėjimas Petrograde kurkas aršesnis esąs, nei kad buvo nurodyta pirmesniuose raportuose.

Japonai, sakoma, suareštavę rytų Sibijoje viena bolševikų vadų, kuris turėjęs prie savės 1000 svarų pavogto aukso, kuomet jį sugauta.

Estonijoje dabar padėjimas baisus, kuomet bolševikai, pasitraukus vokiečiams, viską plėšia, naikina savo pakelyje.

Paskui tuos plėšikus seka gaujos kyniečių, apsiginklavusių peiliais ir kirviais. Jie išibeldę Rusiją 1916 m. dabar visur seka paskui bolševikų armijas. Vienatinė

viltis žmonių dar tuno prieš britų skvadrą Revelyje, kur vietiniai bolševikai labai darbuojasi, supirkdami nuo vokiečių karėvių ginklus ir amuniciją.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on December 19 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

PREZIDENTAS WILSON PARYŽIUJE. PADARYTAS „PARYZIAUS PILIECIU.“

Paryžius, 14 d. gruod. Prezidentas Wilson, atvykęs šiandien Paryžiu, šimtui bombų begaužiant jo pasveikinimui, kuomet jį entuziastiškai sutiko apie 2.000.000 žmonių minia, pirmutiniuose savo žodžiuose Prancūzų sostinėje jis nurodė į reikalą drūtai suorganizuotos tautų lygos ir tokio taikos sutvarkymo, kad žmonės visur suprastu, jog teroro bei išnaikinimo darbai negali pasilikti be teisingos hausmės.

Vienbalsiu votu vakar, kad suteikti prezidentui Wilsonui „Paryžiaus Piliečio“ titulą miesto taryba atgaivino viduramžių tradiciją, apreiškė tarybos sąnarys Gent; kuris rėmė rezoliuciją. Pirmiau būdavo paprotys suteikti garbės pilietystę miesto tiems, kurie atsižymėdavo ne tik dideliu pasitarnavimu pačiam Paryžiui, bet ir visai šaliai. Prancūzų revoliucijos metu titulas tapo suteiktas Britanijos, Italijos ir Amerikos asmenims.

„Tečiaus ką labiausia prezidentas atjaus, sakė p. Gent, tai tą, kad viens kuriam Paryžius suteikė tokia jau garbę, kaip kad šiandien, buvo didis George Washington.“

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on December 19 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

REVOLIUCIJA BULGARIJOJE.

Amsterdamas, 17 d. gruod. Revoliucija iškilo Bulgarijoje, pasak informacijų gautų per Lokal Anzeiger iš Bulgarijos per Vengriją.

Tuo po Bulgarijos pasidavimui talkininkams, abdikavus karaliui Ferdinandui, buvo pranešta jo sunų Boriso užėmus sostą ir kad tapo įsteigta kaimiečių valdžia po Stambulovskiū. Tas vėliau tapo užginčyta, tečiaus informacijos sulig politiško padėjimo Bulgarijoje per kelis mėnesius buvo neaiškios.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on December 19 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

BERLYNO PREMIERAS PASKELBIA KARE BOLSEVIKAMS.

Hague, 17 d. gruod. Kanceleris Ebert, kalbėdamas vakar Berlyne susirinkime, paskelbė karę bolševikams, sakydamas, kad dabartinis padėjimas negali ligiau pasilikti. Visos šalies reikalai ir net busimci taika pavojuje. Valdžiai lieka vienas iš dvejų: ar būti galėje vesti imperijos tvarką, arba visai atsisakyti nuo jos.

Žmonių apsigynimo spēka tapo suformuota, jis sakė, idant apsaugoti tautiškąjį susirinkimą, ir tat netrukus bus užbaigta. Valdžia yra pasiryžus kovoti prieš visokias pastangas kliudyti tautos susirinkimui kuris, bus sušauktas už keturių savaičių ar ankščiau.

MARY AND THE INFANT JESUS.

DIEVO MOTINA SU KUDIKELIU.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on December 19 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Prūsų lietuviai nuvertė vokiečių valdžią.

VIENIJASI SU DIDŽIAJA LIETUVA.

Gaigalaitis vadovauja.

Iš Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos pranešimo 7 gruodžio dienoj sekamas patyriama:

Dr. Gaigalaitis vadovaujant Prūsų lietuviai nuvertė vokiečių valdžią. Tilžėje susitvėrė lietuvių Taryba iš septyniolikos narių. Vokiečių spauda praneša, kad sekami miestai yra lietuvių kontrolėje. Tilžė, Klaipėda, Inčrutė, Darkiemis, Vėliava, Galdapė. Jie prisivienijo prie Didžiosios Lietuvos ir siųs savo atstovus į Tautos Seimą Vilniuje, sekamame sausio mėnesyje. 137

Sudegė Bažnyčia.

12 d. gruodžio, Maspeth'e, New Yorko miesto dalyje, sudegė lietuvių katalikų Viešpaties Atsimainymo bažnyčia. Bažnyčia medinė su blekiniu stogu ir viduje apmūstyta bleke, taigi ugnis greit persimetė iš vieno galo į kitą ir apėmė bokštą. Ugnegesiai spėjo apgesinti degančias ypačiai viduje (terp) blekės ir išlaukinių lentelių sienas, o bažnyčios grindis visiškai išgelbėjo. Sklėpas (basement) paliko visai išgelbėtas.

Altoriai bažnyčioje irgi nesudegė visiškai. Kad būtų buvę į laiką pagelba, galima būtų būti netik nuo altorių viska, bet ir brangius paveikslus išgelbėti.

Klebonas išnešęs Svenčiausi su pagelba kelių moteriškų, išgelbėjo nekuriuos daigtus bažnytinius ir kieliką su puška. Begelbint bažnyčios daigtus ir begisinant ugni kelbonas skaudžiai apsidėgino ir, kad ne vienas lenkas vyras prie jo, būtų atlikęs liepsnoje. Anas žmogus, begelbėdamas kun. Miluką, pats sunkiai apdegė.

Klebonija, čia jau šalia bažnyčios, visiškai apginta nuo ugnelės. Pamaldas lietviams katalikams tos parapijos parapijonims Maspeth'e laikoma nedėdieniais lenkų vietinėje bažnyčioje 10 valandą ryte.

Pereitą nedėlią (15 d. gruodžio) klebonas kun. Milukas dar negalėjo išeiti iš klebonijos dėl ligos ir apdegimo, bet daktaras duoda viltį, kad ateinančią nedėlią jis galės pats pamaldas laikyti.

Maspeth'o bažnyčia pastatyta kun. N. Petkaus rūpesčiu pirm 10-ies metų buvo labai gražiai istaisyta kun. A. Miluko ir parapijiečių triusu. Altoriai padaryta buvo lieptio p. Antano Kazlausko, nutėplioti p. Bagdano ir Lovrečiaus.

Bažnyčia viduje buvo labai gražiai nutėpliota ir papuošta auksiniais ir sidabro ruožais. Spalvuoto stiklo langai ir artistiškas nutėpliojimas darė labai malonų išpūdį, kad netik lietuviai, bet ir amerikiečiai, kurie ją matė, visi ją gyrė ir negalėjo atsigerėti.

Taigi dabar netik Brooklyn'e, Queens paviete bėt ir tolimesnėse Long Island salos apigardose visur girdėtis apgailėstavimas, kad labai graži bažnyčia ugnelės sudeginta.

„Zvaigždės“ redakcija apgailėstaudama klebono ir gerų parapijiečių nuostolį, ragina visus gerus katalikus padėti aniems ugnelės panaikintą bažnyčią išnaujo atstatyti. Kurie iš tolimesnių vietų kun. A. Miluko bičiuliai norėtų savo aukomis prisidėti prie šito gero darbo, gali savo aukas siųsti į „Zvaigždės“ redakciją.

Antrašas:

„Zvaigždė“ 3654 Richmond Str., Philadelphia, Pa.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on December 19 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

BOLSEVIZMAS PIETINEJE AMERIKOJE.

Montevideo, Uruguay, 17 d. gruod. — Laikė pastarųjų dviejų mėnesių nuolat augo bolševikų judėjimas Brazilijoje, Uruguay'e ir Argentinoje, ir pranešama, kad tapo suorganizuotos tarybos kooperacijoje su darbininkais ir policija.

Rosario, Argentinoje tos rūšies taryba apšaukė straišką.

A. + A.

KUN. ANTANAS STANIUKYNAS.

Pereitą panedėli, 16 d. gruod. persiskyrė su šiuo pasauliu plačiai žinomas Amerikos lietuviams kun. Antanas Staniukynas. Velionis, atvykęs į Ameriką, per kelioliką metų darbavosi, galima sakyti, be pasilsio, kad isteigus lituvaičių Sv. Kazimiero vienuolyną, kurio vyriausia buveinė pagalios tapo įkurta Chicagoje Amerikos lietuvių visuomet bus dėkingi a. a. kun. Staniukynui už jo vargą, pasišventimą aukų rinkime sunkiose aplinkybėse pirmam lituvaičių vienuolynui šioje šalyje ir atmintis savo maldose jojo vėlią.

SV. ONOS PAVEIKSLAS.

V. ATSIMAINYMO BAZNYCIOJE MASPETHE, N. Y.

INFLUENZA PHILADELPHIOS APYLINKESE SIAUCIA.

Delei epidemijos influenzos Ashbourne, viename Philadelphiaus šiaurinių priemiesčių, Sveikatos Komisijos parėdymu, uždaryta visos bažnyčios, mokyklos ir kitos viešų sueigų vietos iki tolesniam išakymui.

Keturiasdešimts naujų susirgimų pastaromis dienomis ten pasitaikė ir, todėl Cheltenham'o, Pa. Sveikatos valdyba buvo priversta stvertis visų priemonių, kad epidemijai neduot toliau plėtoties.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on December 19 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kas iš Lietuvos?

Review of Reviews gruodžio leidinyje yra straipsnis atgalviu, „What of Lithuania?“ Pridėta ir žemlapis istoriškos Lietuvos, kuomet ji tęsėsi nuo Baltikos iki Juodųjų jurių. Straipsnio turinys, trumpai atpasakojant, toks:

Lietuvos Valstybinė Taryba neseniai nutarė atidaryti Vilniaus universitetą, kuri įkūręs (sic) lenkų karalius Steponas Batory.

1915 metais Vilniaus minios nustebino užėmusius tą miestą vokiečius savo širdingu priėmimu. Nuo to laiko išrodo mažiausia, kad santikiai tarp Lietuvos ir vokiečių buvo širdingi, nors netruksta vokiečių šunybių toje šalyje padarytu. Caro valdžia atstūmė lietuvius nuo savės, elgdamosi su jais, kaip su lenkais, nuo kurių lietuviai skiriasi kalba ir daugumo religija.

Vokietija pripažino Lietuvos suverenitetą 1916 m. Nežiūrint į Tarybos spyrimą Vokietija atsisakė pripažinti absoliutišką neprigulmybę. Antra iš dviejų ugnių, tarpe kurių lietuviai randasi yra lenkų imperializmas — Lietuvos kunigijai akyse didžiausia iš dviejų. Lietuviai yra pravoslavai (sic!!!), gi lenkai yra katalikai ir latviai, šiauriniai jų kaimynai, protestonai. Trijose esą neva (sic) lietuvių provincijose-Vilniaus, Kauno ir Suvalkų, kuri teritorija kone lygi Britanijos salų teritorijai, didesne dalis esą Baltrusių (gudų) nei lietuvių. Iš 2.560.000 dāšų, esą, pasak rusų skaitlines, buvė 1897 m. tik 1.600.000 lietuvių. Tas sudarytų visą 2.000.000 lietuvių, jei priskaitytume vokiečius ir lenkus. (?)

Prijungimas Lietuvos prie Vokietijos būtų nemažas Vokietijai kasnis, bet to turbūt nebus. Vienok, Lietuvos Valstybinė Taryba — nors ji 1916 prašė, kad prez. Wilson pripažintų Lietuvos suverenitetą — bandė (be abejonės noroms nenoroms) ineiti į ryšius su valstybe, kurios armija valdė šalį.

Liepos mėnesyje per Lietuvių Informacijos Biura Sveicarijot atėjo žinia, jog Lietuvos Valstybinė Taryba renkasi kunigaištį Urachą į karalius. Tasai vyras esąs kilęs iš Mindaugio namo. Mindaugas Lietuvos didvyris gyveno apie septynis šimtmėčius atgal ir laike jo viešpatavimo Lietuva po biskų platino savo rubežius į pietus iki jį užėmė didesnę Ukrainos dalį ir pasiekė Azovo jurių. 1569 m. Lietuva visiškai susijungė su Lenkija. Tadas Kasciuška, lenkų didvyris ir žymus asmuo Amerikos revoliucijos, po teisybei buvo lietuvis.

Toliaus straipsnio autorius paduoda geneologiją, kunigaiškščio Uracho ir cituoja Norddeutsche Allgemeine Zeitung'os straipsnį, kuris parodo vokiečių priešingumą lietuviams ir kuris sumuša paties autoriaus tvirtinimus buk lietuvių iš vien einą su vokiečiais. Pabaigoje artikulo yra citata iš Svedijos sostinės laikraščio, kuris pripažįsta Lietuvos Tarybos teises, kaipo atstovaujančios Lietuvos liaudį. Užbaigia straipsnį pajuokimu, kad Mindaugis beabejo nebus Lietuvos viešpačiu.

Regimai lenkai turi ir šito svarbaus žurnalo Review of Reviews redakcijoje savo žmogų, kaip jie neseniai gyrėsi vieno savo didelio patrijoto šermenyse. „Turime prie kiekvieno N. Y. laikraščio savo žmogų“. Gerai, bet kad lenkai „su savo žmonėmis“ negali užlaikyti saiko ir tvarkos. Meluoja tiek, kad lengva jų tendenciją parodyti.

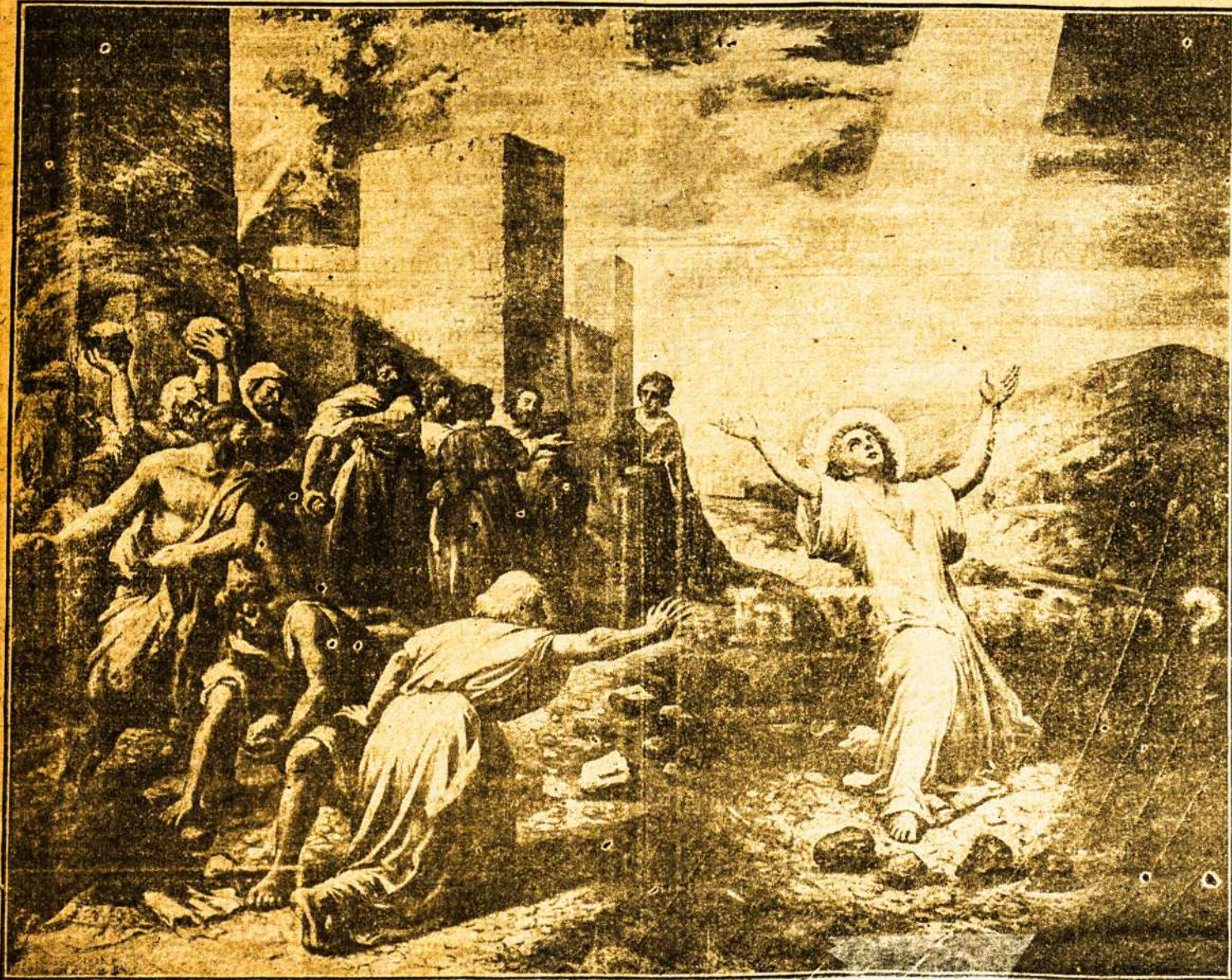
1) Vilniaus Universitetas nebuvo lenkų karaliaus“ įkurtas. Inkūrė jį lietuviai, lietuvių turtais jis buvo paremtas. Steponas Batory, nors lenkų karalius, bet kaip Lietuvos didkunigaiškštis, vien išdavė diplomą tos mokyklos fundacijos.

2) Lenkai užmeta lietuviams, buk Vilniuje minios nuoširdžiai sveikinusių vokiečius. Bet mes ant to atsakome, kad Vilniuje anaipol nebuvo parodyta vokiečiams tokio prielankumo kaip Varšavoje. Vilniuje keli šimtai sulenkėjusių miesščionių linksmai šūkavo, vokiečiams užimant miestą, ir savo nužemintu prielankumu buvo išsirupinę nuo vokiečių paskeibima, buk Vilnius esąs lenkų žemčiugu. Bet tuoj vokiečiai patyrė, kad pulkėlis pataikaujančių lenkbernių, protaujančių ne savo galva, bet einančių pagal Varšavos keravojimą, tai ne Lietuvos liaudis.

Pats straipsnio autorius, nors nenoromis, pripažįsta, kad lietuviai vokiečių politikai nepataikavo, vien jieškojo savo neprigulmybės. Neteip kaip Lenkai, kurie neseniai dar liovėsi džiaugėsi, kad Autrijos didkunigaiškštis, jų būsimas karalius, turis lenkų pačią ir mokas lenkiškai.

3) Lenkų šiame straipsnyje paskelbtai melagystė, buk lietuviai pravoslavai lengva išrolyti oficialės Vilniaus, Kauno ir Suvalkų kat. vyskupijų skaitlinėmis Amerikoje yra suvirš 100 lietuvių kat. parapijų, vet nei vienos pravoslaviškos.

4) Lenkų paminėtose Lietuvos provincijose suvis nera. Yra tik lenkuojantie lietuviai. Jokios istorijos dokumentais lenkai negali parodyti, kad žymesnis anų kolonistų buris kada nors būtų atvykęs Lietuvon. Lietuvos Didkunigaiškštystės teisės neleido svetimžemiams Lietuvoje savastis įgyti.

SV. STEPONONUKANKINIMAS, V. ATSIMAINYMO BAZNYCIOJE MASPETHE, N. Y.

